

NAUJAUSI LIETUVIŠKI TERMINŲ ŽODYNAI

2001 m.

Aiškinamasis rizologijos terminų žodynas = A glossary of rhizological terms / Nijolė Lapinskienė; Botanikos institutas. – Vilnius: BI I-kla, 2001. – 39, [2] p.

Žodyną sudaro dvi dalys. Pirmojoje pateikiami ir aiškinami seniai vartojami lietuviški rizologijos terminai, esantys *Botanikos terminų žodyne* (1965), ir nauji terminai. Daugelis jų turi lotynišką atitikmenį. Antroji dalis – verčiamoji. Čia pateikiami lietuviški terminai ir žodžiai ir jų rusiški, angliški, vokiški, prancūziški atitikmenys. Sandara abėcėlinė lizdinė. Žodyno gale yra abėcėlinės terminų rodyklės. Lietuviški terminai kirčiuoti. Žodyno aprobeta: „Valstybinė lietuvių kalbos komisija prie Lietuvos Respublikos Seimo neprieštarauja“. Žodynas bus naudingas mokslininkams, studentams, doktorantams.

Aiškinamasis tekstilės terminų žodynas: su vokiečių, anglų, prancūzų ir rusų kalbų atitikmenimis / [Ričardas Čiukas, Jurgis Katunskis, Angelė Kaulakienė, Albinas Kijauskas, Algirdas Lukošaitis, Algirdas Matukonis, Vytautas Milašius, Donatas Petrulis, Kazys Pietaris, Sigitas Stanys, Beata Tvarijonavičienė, Vidas Vasiliauskas, Arvydas Vitkauskas]; Kauno technologijos universitetas. – Kaunas: Technologija, 2001. – 637, [1] p.

Tai pirmasis tokios apimties aiškinamasis tekstilės terminų žodynas. Pateikiama apie 4500 ne tik tekstilės, bet ir kitų sričių terminų, nedėti ypač retai vartojami terminai ir tie terminai, kurių atitikmenų viena ar kita kalba nepavyko rasti. Yra neteiktinų terminų taisymų. Sandara abėcėlinė. Žodyno gale yra vokiškų, angliškų, prancūziškų ir rusiškų terminų rodyklės. Lietuviški terminai kirčiuoti. Žodyno aprobeta: „Valstybinė lietuvių kalbos komisija prie Lietuvos Respublikos Seimo neprieštarauja“. Šis leidinys naudingas įvairių sričių ir įvairaus lygio vartotojams: gamybininkams, verslininkams, rinkodaros specialistams, tarnautojams, mokslininkams, studentams, dėstytojams ir kitiems.

Anglų–lietuvių kompiuterijos terminų žodynėlis / sudarytojas Vilijus Šidlauskas. – Vilnius: P. Kalibato ind. įm. „Petro ofsetas“, 2001. – 141, [3] p.

Verčiamasis žodynėlis skiriamas pirmiausia studentams ir moksleiviams. Angliški terminai surinkti iš asmeninio kompiuterio įvairių „Windows Help Topics“ versijų, kitų Windows terpės programų angliškų žodžių rinkinių ir kompiuterijos žodynų. Sandara abėcėlinė. Lietuviški terminai kirčiuoti. Žodyno aproбата: „Valstybinė lietuvių kalbos komisija prie Lietuvos Respublikos Seimo neprieštaruja“.

Dendrologijos vardynas: lietuvių, lotynų, anglų, vokiečių, lenkų ir rusų kalbomis / Dalia Kisieliene, Ieva Grigienė, Algirdas Grigas. – Vilnius: Mokslo ir enciklopedijų leidybos i-tas, 2001. – 111, [1] p.

Tai pirmasis Lietuvoje tokio pobūdžio dendrologijos vardynas, kuriame pateikiama per 400 taksonų pavadinimų. Prie kiekvieno augalo genties pavadinimo skliausteliuose yra šeimos, kuriai priklauso šios genties augalai, pavadinimas. Yra lietuviškų, lotyniškų, angliškų, vokiškų, lenkiškų ir rusiškų pavadinimų rodyklės, augalų lotyniškųjų pavadinimų autorių pavardžių sutrumpinimų rodyklė. Sandara abėcėlinė. Lietuviški terminai kirčiuoti. Žodyno aproбата: „Valstybinė lietuvių kalbos komisija prie Lietuvos Respublikos Seimo neprieštaruja“. Šis leidinys pravers botanikams, biologams, miškininkams, apželdintojams, gamtos apsaugos, žemės ūkio bei kitų sričių specialistams.

English–Lithuanian dictionary of marine technology, navigation, fishery = **Anglų–lietuvių kalbų jūrų technikos, laivybos, žvejybos žodynas:** apie 40 000 antraštinių kalbos vienetų / Klaipėdos universitetas. Jūrų technikos fakultetas; sudarė Jurgis Banaitis. – Klaipėda: KU I-kla, 2001. – 728, [1] p.

Šiame verčiamajame žodyne pateikiami terminai apima laivų teoriją, statybą ir remontą, projektavimą ir techninę eksploataciją, laivų mašinas ir mechanizmus, kranto įrangą, hidrotechniką, navigaciją, krovinių vežimą, žūklę, jūrų teisę, karybą, vandens sportą ir kitas sritis. Įdėta nemažai terminų iš Tarptautinės jūrų organizacijos (IMO) dokumentų. Sandara abėcėlinė. Žodyno gale yra santrumpų rodyklė. Lietuviški terminai kirčiuoti.

Lietuvių–lenkų, lenkų–lietuvių kalbų matematikos terminų žodynas = Słownik terminów matematycznych: litewsko–polski, polsko–litewski / Krystyna Czupryńska, Irena Sławińska. – Kaunas: Šviesa, [2001]. – 350, [1] p.

Žodynas, į kurį įtraukti dažniausiai vartojami matematikos terminai, skirtas bendrojo lavinimo mokyklų mokiniams, gali būti naudingas studijuojantiems matematiką. Sandara abėcėlinė lizdinė. Lietuviški terminai kirčiuoti. Žodyno aproba: „Valstybinė lietuvių kalbos komisija prie Lietuvos Respublikos Seimo neprieštarauja“.

Lietuvių–prancūzų, prancūzų–lietuvių kalbų maisto ruošimo ir lankytojų aptarnavimo terminų aiškinamasis žodynas = Dictionnaire raisonné lituanien–français, français–lituanien de l'art culinaire et de la restauration: apie 4500 žodžių / sudarė Vitalija Blebaitė. – Panevėžys: UAB „Nevėžio sp.“, 2001. – 213, [6] p.

Žodynėlis skiriamas prekybos, maisto pramonės ir verslo, žemės ūkio mokyklų, bendrojo lavinimo mokyklų mokytojams ir moksleiviams, restoranų ir kavinių darbuotojams, besidomintiems kulinarija, studijuojantiems prancūzų kalbą. Jame pateikti dažniausiai kulinarijoje ir konditerijoje vartojami žodžiai. Antroji leidinio dalis gerokai didesnė. Terminų šiame žodynėlyje nėra labai daug. Sandara abėcėlinė. Lietuviški žodžiai nekirčiuoti.

Lietuvių–vokiečių kalbų verslo ir teisės terminų žodynas / Romaldas Rakucevičius. – Vilnius [i.e. Šiauliai: R. Rakucevičius], 2001. – 218 p.

Šiame žodyne nėra nei pratarmės, nei sandaros paaiškinimo, nei rodyklių. Paskirtis nepasakyta. Yra netikslių terminų. Sandara abėcėlinė. Lietuviški terminai nekirčiuoti.

Logistika: lietuvių–anglų kalbų logistikos terminai, sąvokos / Evaldas Palšaitis, Ramūnas Palšaitis. – Vilnius: [UAB „Rotas“], 2001. – 350, [1] p.

Aiškinamasis verčiamasis logistikos terminų žodynas skiriamas transporto, gamybos, prekybos ir draudimo įmonių vadybininkams. Jame pateikti bendrieji logistikos terminai lietuvių kalba, jų angliški

atitikmenys ir gana išsamūs aiškinimai. Gale įdėtos anglišų terminų, anglišų ir lietuviškų sutrumpinimų rodyklės. Sandara abėcėlinė. Lietuviški terminai kirčiuoti.

Medicininės histologijos ir embriologijos vardynas = Nomina histologica et embryologica / [Kauno medicinos universitetas, Vilniaus universitetas; lietuviškų terminų autoriai Albertas Vitkus, Kęstutis Baltrušaitis, Aleksandras Vitkus, Jūratė Lubytė, Janina Žukienė]. – Kaunas: Varpas, 2001. – 256 p.

Vardynas parengtas pagal tarptautinę nomenklatūrą – 1985 m. išleistus leidinius *Nomina Histologica* ir *Nomina Embryologica*. Tai gali būti vertinga priemonė rengiant histologijos ir embriologijos vadovėlius ir mokymo priemones. Terminai suskirstyti į skyrius pagal temas. Lietuviški terminai kirčiuoti. Žodyno aproba: „Valstybinė lietuvių kalbos komisija prie Lietuvos Respublikos Seimo neprieštarauja“.

Mokyklinis istorijos ir mitologijos terminų žodynėlis: Senovės Graikija ir Roma / sudarė Kristina Ponelienė. – 2-asis leid. – Kaunas: Šviesa, 2001. – 68, [4] p.

Mokyklinis lietuvių–rusų kalbų terminų žodynėlis: biologija, fizika, chemija / sudarė Natalija Ditkevičiūtė. – Vilnius: A. Varno person. įm., 2001. – 183, [1] p.

Verčiamasis žodynėlis skiriamas mokyklų rusų dėstomąja kalba moksleiviams. Į jį įtraukti terminai iš bendrojo lavinimo mokyklų bendrųjų programų, brandos egzaminų programų ir vadovėlių. Sandara abėcėlinė. Lietuviški terminai nekirčiuoti. Rodyklių nėra.

Mokomasis anglų–lietuvių kalbų teisėtvarkos žodynas / Lietuvos teisės universitetas; [sudarytojos Violeta Janulevičienė, Irena Darginavičienė, Nijolė Burksaitienė, Alvyda Liuolienė, Vilhelmina Vaičiūnienė]. – Vilnius: LTU Leidybos centras, 2001. – 127, [1] p.

Žodynas skiriamas Lietuvos teisės universiteto studentams ir dėstytojams, teisėtvarkos pareigūnams. Jame abėcėliškai pateikti dažniausiai periodikoje ir mokomojoje literatūroje vartojami terminai.

Įdėta nemažai daiktavardinių ir veiksmažodinių junginių. Specifinės anglų ir amerikiečių teisės sąvokos ir institucijų pavadinimai, kurie neturi lietuviškų atitikmenų, verčiami aiškinamuoju būdu. Pateikiami anglų kalboje įsigalėję lotyniški žodžiai ir junginiai. Žodyno gale įdėti dažniausių terminų ir policijos vartojamų žodžių sutrumpinimai ir slengo žodžiai, susiję su narkotikais. Lietuviški terminai kirčiuoti.

Narkotinių ir psichotropinių medžiagų ekspertizės terminų aiškinamasis žodynas / Lietuvos Respublikos Teisingumo ministerija. Lietuvos teismo ekspertizės centras; [parengė Voldemaras Jankauskas, Vidmantas Vaitekūnas]. – Vilnius: LTEI, 2001. – 23, [1] p.

Į šį nedideliu tiražu išleistą aiškinamąjį žodyną įtraukti labiausiai paplitusių narkotinių ir psichotropinių medžiagų pavadinimai, kiti su šios rūšies ekspertize susiję terminai. Pavadinimai pateikti iš Sveikatos apsaugos ministerijos patvirtintų Narkotinių ir psichotropinių medžiagų sąrašų (2000). Aiškinimai gana išsamūs. Dauguma terminų turi rusiškus ir angliškus atitikmenis. Žodynas skiriamas teisėsaugos institucijų darbuotojams. Lietuviški terminai nekirčiuoti. Rodiklių nėra.

NATO terminų žodynas : NATO glossary of terms and definitions: (English and French) / Lietuvos Respublikos krašto apsaugos ministerija; [redakcinė kolegija: T. Ališauskas, K. Andrejevas, V. Bivainis, G. Grina, A. V. Kanauka, O. Marinič, A. Matusevičienė, S. Murza, E. Petrauskas, M. Steponavičius, G. Šneideris, R. Žibas; atsakingieji redaktoriai A.V. Garsys, J. Norgėla]. – Vilnius: LRKAM, 2001. – 307, [1] p.

Tai žodyno *NATO Glossary of Terms and Definitions* vertimas į lietuvių kalbą. NATO terminų žodynas patvirtintas šios organizacijos ir atitinka norminio dokumento 3680 reikalavimus. Jis parengtas ir skirtas visoms šalims dalyvėms kaip pagrindinis vartojamų terminų žodynas. Pirmiausia pateikiami angliški ir prancūziški terminai ir jų lietuviški atitikmenys, po to terminai aiškinami. Yra nuorodos į sinonimus ir dažniausiai kartu vartojamus terminus, taip pat nurodoma termino įtraukimo į žodyną data. Sandara abėcėlinė. Žodyne

įdėtos atskiros angliškų, prancūziškų ir lietuviškų terminų rodyklės. Lietuviški terminai kirčiuoti.

Pagrindinės epidemiologijos sąvokos: mokomasis žodynas / Kauno medicinos universitetas; [sudarytojas Vilius Grabauskas; parengė Jūratė Klumbienė, Janina Petkevičienė, Abdonas Tamošiūnas, Vilius Grabauskas, Irena Misevičienė, Žemyna Milašauskienė, Žilvinas Padaiga, Linas Šumskas, Apolinaras Zaborskis, Stanislova Domarkienė, Juozas Dudzevičius]. – Kaunas: KMU Spaudos ir leidybos centro 1-kla, 2001. – 38, [2] p.

Šis verčiamasis aiškinamasis žodynas skirtas Medicinos, Visuomenės sveikatos, Stomatologijos ir Slaugos fakultetų studentams, magistrantams, doktorantams. Šalia lietuviškų terminų pateikti angliški atitikmenys ir gana išsamūs aiškinimai, kuriuose ryškesniu šriftu išskirti rūšiniai terminai. Abėcėlės tvarka jie pateikiami su nuoroda į gimininį terminą. Yra neteiktinų terminų taisymų. Sandara abėcėlinė. Žodyno gale įdėta angliškų–lietuviškų terminų rodyklė. Lietuviški terminai kirčiuoti. Žodyno aprobatą: „Valstybinė lietuvių kalbos komisija prie Lietuvos Respublikos Seimo neprieštarauja“.

Pagrindinės informacijos technologijos sąvokos: ECDL atstovybės Lietuvoje sertifikuota mokomoji medžiaga, skirta siekiantiems įgyti Europos kompiuterio vartotojo pažymėjimą (ECDL) ir atitinkanti ECDL programos 3.0 versiją / Lietuvos kompiuterininkų sąjunga, Informacinių technologijų institutas. – 2-asis patais. leid. – Vilnius: Žara, 2001. – 104 p.

Sudarė Jolanta GAIVENYTĖ-BUTLER

Jolanta GAIVENYTĖ-BUTLER
Lietuvių kalbos institutas
P. Vileišio g. 5, LT-2055 Vilnius
E. paštas jolantag@ktl.mii.lt

Gauta 2002-11-14